Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Judecător:Tatiana Sîrcu

Dosar nr. 2a-606/25
2-23187350-02-2a-12022025

D E C I Z I E

3 martie 2026 **municipiul Chișinău**

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Eleonora Badan-Melnic
judecători Svetlana Vîșcu și Roman Pascari
Grefier Ionela Muturniuc

examinând în ședință publică apelul declarat de Mocanu Serghei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 20 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Pripa Elena cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat,

A C O N S T A T A T:

ÎN FAPT

1. La data de 18 ianuarie 2024 Mocanu Serghei a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliţiei, prin care a solicitat încasarea cu titlu de prejudiciu moral suma de 19.000 lei.

2. În motivarea acţiunii reclamantul a menţionat că la data de 19 februarie 2021 agentul constatator Pripa Elena, din cadrul Inspectoratului de Poliţie Buiucani, a întocmit ilegal procesul-verbal MAI nr.05169466, prin care a aplicat o amendă în valoare de 2.750 lei. Acest proces-verbal susţinea că reclamantul ar fi comis contravenţia prevăzută de art. 69 alin. (1) din Codul Contravenţional şi art. 354 din Codul Contravenţional. Totuşi, reclamantul neagă acuzaţiile şi susţine că faptele invocate de agentul constatator nu corespund realităţii.

3. Reclamantul a precizat că, în urma acestui incident, a contestat decizia în instanţă, iar prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022 şi decizia Curţii de Apel Chişinău din 24 ianuarie 2023 a fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI 05 169466 întocmit de Pripa Elena, confirmând astfel ilegalitatea acţiunilor acesteia.

4. După cum menţionează reclamantul Mocanu Serghei, agentul constatator a depăşit

atribuţiile legale, a introdus date false în acte oficiale şi astfel i-au fost încălcate drepturile fundamentale garantate de legislaţia Republicii Moldova, cauzându-i un prejudiciu moral considerabil. În acest sens reclamantul solicită repararea prejudiciului moral suferit, invocând Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1999, care reglementează răspunderea patrimonială a statului pentru acţiuni ilicite comise de organele de urmărire penală, procuratură şi instanţele judecătoreşti.

5. În continuare reclamantul a relatat că pretenţiile pentru încasarea prejudiciului material şi moral sunt fundamentate pe faptul că dreptul la prezumţia de nevinovăţie a fost încălcat. Conform art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), orice persoană acuzată este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa este stabilită în mod legal. Prin urmare, reclamantul consideră că acest drept a fost încălcat, deoarece procedurile aplicate nu au respectat aceste principii fundamentale.

6. În acest context reclamantul consideră că întocmirea procesului-verbal contravenţional de către agentul constatator al Inspectoratului General al Poliţiei şi atragerea lui la răspundere contravenţională, urmată de emiterea procesului-verbal de sancţionare, având în vedere interpretarea autonomă a noţiunii de „materie penală” dată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, se încadrează în prevederile art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1545XIII din 25 februarie 1998. Prin urmare, aceasta constituie un temei legal care îi permite să solicite repararea prejudiciilor materiale şi morale cauzate prin aceste acţiuni, având în vedere încălcarea dreptului la prezumţia de nevinovăţie, consacrat de art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

7. Partea reclamantă a subliniat că procesul-verbal de contravenţie întocmit împotriva sa a fost anulat prin hotărâre din cauza inexistenţei faptului contravenţional, această circumstanţă constituie un temei de reabilitare în ceea ce priveşte incriminarea care i-a fost adusă şi sancţiunea aplicată, apreciază că în speţă sunt întrunite şi prevederile art. 6 lit. a) şi b) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998. Astfel, condiţiile necesare pentru reţinerea răspunderii statului pentru faptele comise de agenţii săi sunt îndeplinite în speţă.

8. Reclamantul a relatat că, întocmirea procesului-verbal privind contravenţia şi aplicarea sancţiunii de către agentul constatator au adus atingere principiului fundamental conform căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi, având în vedere impactul intruziv asupra drepturilor subiective pe care le deţine, consideră că, în contextul în care sunt întrunite condiţiile stabilite de art. 3 alin. (1) lit. b) şi art. 6 lit. a) şi b) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, are dreptul de a solicita reabilitarea prin recunoaşterea erorilor comise, inclusiv prin acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul suferit.

9. În aceiaşi ordine de idei, Mocanu Serghei, a relatat că potrivit practicii constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), este suficientă proba faptei ilicite, iar prejudiciul şi raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi daunele suferite sunt prezumate. Instanţele sunt îndreptăţite să deducă existenţa prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite, ce are un caracter de natură să producă un asemenea prejudiciu, precum şi din împrejurările în care aceasta a fost comisă. Soluţia în acest sens este determinată de caracterul subiectiv şi intern al

prejudiciului moral, iar proba sa directă este practic imposibil de obţinut.

10. Reclamantul, îşi întemeiază cererea de chemare în judecată prin prisma prevederilor art. 6, 41 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, 5-7, 83, 85, 90, 94, 123, 166-167 Cod de procedură civilă şi Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

11. La 18 ianuarie 2024 pârâtul Inspectoratul General al Poliţiei, a depus o referinţă la cererea de chemare în judecată şi a solicitat respingerea integrală a acţiunii civile, ca fiind neîntemeiată *(f.d.16-23).*

12. În motivarea referinţei pârâtul a menţionat că, nu este de acord cu cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliţiei prin care a solicitat încasarea cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 19.000 lei şi solicită respingerea acesteia, făcând referire la art.3 alin. (1) al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

13. Totodată, prevederile art. 1 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, stabileşte în mod expres cine sunt subiecţii faptului ilicit ce atrage răspunderea statului în baza acestei legi. Astfel, răspunderea patrimonială a statului pentru repararea prejudiciului material şi moral poate surveni doar în cazul în care acest prejudiciu a fost cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. În schimb, agenţii constatatori care fac parte din organele de menţinere a ordinii publice nu sunt consideraţi subiecţi ai acestui raport juridic.

14. Mai indică că, în speţa nu există o decizie definitivă irevocabilă în privinţa agentului constatator Pripa Elena, prin care s-ar fi constatat caracterul ilicit, la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie, în privinţa reclamantului Mocanu Serghei, motiv din care şi solicitarea dată este neîntemeiată.

15. La fel, pârâtul a evidenţiat că acţiunea de întocmire a procesului-verbal privind aplicarea sancţiunii contravenţionale reprezintă o atribuţie de serviciu a agentului constatator, iar în îndeplinirea acesteia, agentul este obligat prin lege. În cazul în care se constată erori, acestea pot fi corectate prin hotărâre judecătorească, însă acest lucru exclude posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele menţionate mai sus. Astfel, conform art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului în cazurile prevăzute în acest articol survine

doar în condiţiile specificate de lege, respectiv în cazurile menţionate la art. 3 din aceeaşi lege, care nu se regăsesc în speţa de faţă. Anularea deciziei de sancţionare şi încetarea procesului contravenţional prin hotărâre judecătorească constituie un remediu eficient, care asigură satisfacţie echitabilă pentru reclamant. Astfel, simplul fapt că instanţa a anulat decizia contravenţională în privinţa reclamantului Mocanu Serghei nu constituie o situaţie care să se încadreze în temeiurile legale ce stabilesc răspunderea statului conform legislaţiei relevante.

16. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliţiei, intervenienţi accesorii Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Pripa Elena cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat, s-a respins ca neîntemeiată.

17. Împotriva hotărârii instanței de judecată a declarat apel Mocanu Serghei, prin care a solicitat a admite prezenta cerere de apel, a casa hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024 cu pronunţarea unei hotărâri noi prin care, a admite integral cerinţele din cererea de chemare în judecată și a încasa de la intimat în beneficiul lui 400 lei cu titlu de taxă de timbru achitată în acest proces.

18. În motivarea cererii de apel apelantul a reiterat argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, suplimentar invocând că hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024, o consideră neîntemeată, ilegală şi pasibilă de a fi casată cu emiterea unei hotărâri noi prin care de admis integral cerinţele din cererea de chemare în judecată, din următoarele temeiuri:

19. Instanţa de judecată la judecarea cauzei a încălcat şi aplicat greşit normele de drept material, care se încadrează în prevederile art.386 alin.1 lit.d din Codul de Procedură Civilă al RM şi anume:

20. Instanţa de fond eronat a motivat respingerea acţiunii, stabilind că circumstanţele de fapt și drept invocate în acţiune nu cad sub incidenţa temeiurilor și cazurilor de apariţie a dreptului la repararea prejudiciului în condiţiile Legii RM nr.1545 din 25.02.1998.

21. Instanţa de fond a trecut cu vederea temeiurile de fapt și drept ale cauzei care stabilesc incontestabil că speţei din litigiu îi sunt aplicabile prevederile Legii RM nr.1545 din 25.02.1998.

22. Reieşind din normele enunţate, speţei îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 1545. Or, admiterea de către instanţele de judecată a contestaţiei şi anularea procesului-verbal contravenţional întocmit de către agentul constatator în privinţa apelantului, demonstrează, printre altele, că la momentul aplicării sancţiunii contravenţionale, agentul statului, nu a întreprins toate acţiunile în vederea elucidării tuturor circumstanţelor cauzei contravenţionale, inclusiv a celor care indicau asupra nevinovăţiei în comiterea faptelor incriminate.

23. Aceste circumstanţe, în viziunea apelantului, au ca efect năruirea, retroactivă, a temeirilor, care au fost reţinute de agentul statului, la momentul constatării contravenţiei şi aplicării sancţiunii în privinţa apelantului.

24. Prin urmare, atragerea la răspundere contravenţională, condamnarea publică şi sancţionarea în numele legii, prin proces-verbal şi decizia agentului constatator, constituit o eroare, care a afectat dreptul apelantului la prezumţia de nevinovăţie.

25. Instanţa de judecată urmează a reţine că prezumţia de nevinovăţie este stabilită de art. 6§ 2 din CEDO, iar potrivit acesteia orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită.
26. Instanţa urmează a reţine că, în cauza Ozturk vs Germania (cererea 8544/79 par. 49, 50, 52, 54) Curtea a menţionat că statele contractante, în procesul de realizare a rolului lor de gardieni ai interesului public, nu sunt limitate, în dreptul de a stabili sau de a menţine o distincţie între diferite tipuri de infracţiuni în cadrul dreptului intern, aceasta nu înseamnă însă, că această distincţie este determinantă în sensul Convenţiei.
27. Excluderea de către legiuitor a anumitor fapte de sub incidenţa materiei penale (în cadrul dreptului intern) poate servi uneori interesului individului şi imperativului de bună administrare a justiţiei, mai ales în cazul în care autorităţile judiciare sunt „descărcate" de sarcina de a combate abateri numeroase dar de mică importanţă, cum ar fi cele referitoare la regulile obligatorii traficului rutier.
28. Cu toate acestea Curtea a indicat că acceptarea acestei distincţii în faţa ei, ar permite statelor părţi ca, prin atribuirea calificativului de „administrative" (în speţa noastră contravenţională) în detrimentul calificativului de „penale", să se eschiveze de la aplicarea rigorilor convenţionale fundamentale impuse de art. 6 şi 7 din convenţie. Or, aplicarea acestor norme convenţionale ar fi subordonată voinţei suverane a statelor, fapt care ar putea duce la consecinţe contrare obiectului şi scopului convenţiei.
29. Apelantul conchide că la caz, caracterul contravenţional al răspunderii care i-a fost angajată, nu poate servi ca temei de respingere a pretenţiilor referitoare la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilicite ale agentului statului, inclusiv prin lezarea prezumţiei de nevinovăţie a acestuia.
30. La 3 iunie 2025 Intimatul a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de apel înaintată de apelantul Mocanu Serghei, ca fiind neîntemeiată, cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Cheșinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024, invocând că în speţa data, nu există, nu se deţine o decizie definitivă irevocabilă în privinţa agentului constatator Elena Pripa, prin care s-ar fi constatat caracterul ilicit, la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie, în privinţa apelantului Mocanu Serghei, motiv din care şi solicitarea data este neîntemeiată.
31. Menţionează că, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie constituie o modalitate legală de desfăşurare a procesului contravenţional, iar însăşi pornirea procesului contravenţional, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, recunoaşterea persoanei în calitate de contravenient, reprezintă nişte măsuri procesuale ce tin de procesul contravenţional care nu încalcă în esenţă drepturile persoanei și nu cauzează prejudicii dacă nu sunt definitive şi dacă nu dăunează iremediabil drepturile persoanei în privinţa căreia se întocmeşte procesul-verbal cu privire la contravenţie.
32. Cu referire la circumstanţele cauzei concretizează că, la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi califcată drept contravenţie, agentul constatator este obligat nemijlocit de a întreprinde toate măsurile prevăzute de Codul contravenţional, din acest motiv, acestea nu pot fi

calificate drept acţiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuţiilor de serviciu este o îndatorire directă şi iminentă, motiv din care nu pot fi reţinute argumentele reclamantului precum că acţiunile agentului constatator ar fi cauzat un presupus prejudiciu.

33. În acelaşi context, este de menţionat că prin Hotărîrea emisă în cauza contraventională, dispunând de fapt încetarea procesului contravenţional, fără însă a se expune asupra existentei sau inexistentei faptei contravenţionale, respectiv a vinovăţiei sau nevinovăţiei apelantului Mocanu Serghei, iar din conţinutul părţii descriptive a Hotărârii în cauza contravenţională sunt indicate numai temeiuri de nulitate a procesului verbal cu privire la contravenţie.

34. Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 (în continuare Legea 1545), constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statutului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale și contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

35. La fel, potrivit prevederilor art.2 alin.(l) din Legea 1545, acţiunile ilicite semnifică acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

36. În temeiul aceleiaşi legi, conform art. 3 alin. (l), este reparabil prejudiciul material si moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

- reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest,de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;- condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncăneremunerată în folosul comunităţii;
- efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;
- supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;
- efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislatiei;ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor,a ştampilelor, precumsi în urma blocării conturilor bancare.

37. Astfel, se menţionează că la caz, procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit de către agentul constatator, şi nu de către autoritatea publică, de unde reiese că instituţia nu poate răspunde pentru acţiunile agentului constatator, care acţionează independent, în conformitate cu probele acumulate şi legislaţia în vigoare.

38. Ba mai mult, după cum s-a menţionat mai sus, instanţa de judecată a dispus anularea procesului - verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei agentului constatator.
39. Pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de urmărire penale, sunt necesare unele condiţii speciale şi anume existenta faptei ca ilicite, respectiv, nu orice acţiune a organelor de drept atrage răspunderea statului, la caz atragerea la răspundere contravenţională şi aplicarea de către agentul constator a amenzii contravenţionale nu atrage răspunderea Statului.
40. În cazul în care instanţa de judecată, în procesul de examinare a procesului contravenţional constată încălcarea drepturilor omului, aceasta va emite o încheiere interlocutorie, în care va menţiona despre acest fapt, or luând în consideraţie că o astfel de încheiere la cazul examinat nu a fost emisă, se atestă lipsa încălcării drepturilor de către agentul constatator prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie.
41. Subsecvent, din analiza hotărârilor instanţelor de judecată prin care au fost anulate procesele-verbale cu privire la contravenţia menţionată în cererea de chemare în judecată şi anexate la materialele cauzei, constată faptul că în toate cele patru hotărâri, drept temeiuri pentru admiterea contestaţiilor şi declararea nulităţii proceselor-verbale le constituie prevederile art. 445 din Codul contravenţional, care consemnează că, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a datelor și faptelor indicate la art. 443 are ca efect nulitatea acestuia.
42. Obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral trebuie să indice cine, în ce circumstanţe și în baza căror actiuni/inactiuni i-au cauzat suferinţe morale (psihice) sau fizice şi prin ce se manifestă acestea.
43. Faptul cauzării prejudiciului moral nu este probat de către apelantul Mocanu Serghei, nefiind prezentat nici un înscris ce ar demonstra impactul negativ al întocmirii presupus ilegale a procesului verbal cu privire la contravenţie de către agentul constatator.
44. Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturi instanţelor judecătoreşti. Totodată, elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr. 1545.
45. În consecinţă, consideră că acţiunea depusă de Mocanu Serghei privind repararea prejudiciului moral din bugetul de stat drept una neîntemeiată și abuzivă, astfel în speţă nu există temei juridic de a se solicita repararea prejudiciului moral cauzat, din contul statului.
46. În şedinţa instanţei de apel, părțile nu s-au prezentat, din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind executată.
47. Prin urmare, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora, procedura de citare legală fiind respectată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul

respectând acest termen.

49. Art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

50. Art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

51. Art. 121 CPC, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

52. Art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

53. Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

54. Art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

55. Art. 2 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prin *acţiuni ilicite* se are în vedere - acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere si nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale si materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

56. Art. 3 alin. (1) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material si moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum si în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum si în urma blocării conturilor bancare.

57. Art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

58. Art. 2007 alin. (1) şi (2) Cod civil potrivit cărora prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea;

b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii;

c) acţiuni sau inacţiuni care au dus, după caz, la:

- constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;
- pronunţarea unei hotărâri de către o instanţă judecătorească naţională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

59. Art. 384, alin. (2) lit. u) şi alin. 3^1 Cod contravenţional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: u) să ceară si să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională. (3^1) Dreptul prevăzut la alin.(2) lit.u) se

oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacţiunilor autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

60. Art. 13, alin. (1) al Legii, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material si moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

61. La art. 7 lit. a), c)-g) din aceeaşi Lege este prevăzut că, în cazurile menţionate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite; [...] c) averea (inclusiv depunerile băneşti si dobînzile aferente, obligaţiile împrumuturilor de stat şi cîştigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanţa judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acţiuni ilicite (a maltratării); g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.

62. Art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

63. Art. 96 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

64. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, în limitele argumentelor formulate în cererea de apel și prin raportare la materialul probator administrat, Colegiul constată că apelul declarat de Mocanu Serghei este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele motive.

65. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

66. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor

Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

67. Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

68. Verificând raționamentul primei instanțe prin prisma criticilor apelantului, Colegiul constată că soluția de respingere a acțiunii este corectă și care poate fi precizată și completată prin raportare atât la Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cât și la dispozițiile speciale ale Codului contravențional referitoare la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente.

69. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

70. Din materialele cauzei rezultă că, la 19 februarie 2021, în privința lui Mocanu Serghei a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 05169466, în temeiul art. 69 alin. (1) și art. 354 din Codul contravențional, fiind aplicată o amendă în cuantum total de 35 unități convenționale. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 28 iunie 2022, au fost anulate procesul-verbal și decizia de sancționare, iar procesul contravențional a fost încetat, soluția fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023. Totodată, instanțele contravenționale nu s-au pronunțat asupra existenței ori inexistenței faptelor imputate și nici asupra vinovăției lui Mocanu Serghei.

71. Considerând că anularea actelor contravenționale demonstrează caracterul ilicit al acțiunilor agentului constatator și că procedura desfășurată i-a încălcat prezumția de nevinovăție, Mocanu Serghei a solicitat repararea prejudiciului moral în mărime de 19.000 lei, invocând Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 și garanțiile art. 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

72. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, instanța a respins acțiunea ca neîntemeiată.

73. Nefiind de acord cu soluţia primei instanţe, apelantul Mocanu Serghei a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024.

74. Corespunzător, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în raport cu criticile formulate în cererea de apel, Colegiul constată că prima instanță a ajuns la o soluție

corectă de respingere a acțiunii. Prima instanță a motivat hotărârea preponderent pe neîntrunirea condițiilor prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, iar dispozițiile art. 384 alin. (2) lit. u) și alin. (3^1) din Codul contravențional au fost analizate numai succint. În acest sens, instanța de apel va completa raționamentul juridic prin delimitarea celor două mecanisme de reparare și prin examinarea efectelor concrete ale hotărârilor pronunțate în cauza contravențională.

75. Colegiul observă că prima instanță a reținut atât neaplicabilitatea, în circumstanțele cauzei, a mecanismului special instituit prin Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cât și lipsa unei hotărâri judecătorești definitive prin care să fi fost constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau inacțiunilor autorității competente, în sensul art. 384 alin. (3^1) din Codul contravențional. Prin urmare, controlul în apel urmează să verifice dacă aceste concluzii sunt susținute de normele incidente și de conținutul actelor pronunțate în procesul contravențional.

76. Colegiul reține că repararea prejudiciului rezultat din desfășurarea unui proces contravențional poate fi examinată prin prisma unor norme cu domenii de aplicare distincte. Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 reglementează cazurile și condițiile speciale expres prevăzute la art. 3 și art. 6, în timp ce art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional consacră dreptul persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional de a solicita despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția ori să soluționeze cauza contravențională.

77. În acest sens, Colegiul subliniază că Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 nu constituie unicul mecanism juridic prin care poate fi solicitată repararea prejudiciului produs prin acțiunile unei autorități publice. Dispozițiile acestei legi trebuie examinate în coroborare cu normele speciale ale Codului contravențional, care reglementează distinct dreptul persoanei vizate de un proces contravențional de a obține despăgubiri.

78. În ceea ce privește Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului nu rezultă din orice anulare a unui act procesual, ci apare numai în cazurile și în condițiile expres stabilite de art. 3 și art. 6 din lege. Reperul comun al ipotezelor prevăzute de art. 6 îl constituie existența unui act cu efect de reabilitare, prin care este înlăturată în fond acuzația formulată împotriva persoanei.

79. Raportând aceste condiții la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că situația lui Mocanu Serghei nu se încadrează în ipotezele art. 3 alin. (1) lit. d) și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998. Apelantul nu a fost supus arestului contravențional ori reținerii contravenționale, iar amenda nu a fost aplicată de instanța de judecată. De asemenea, hotărârea prin care au fost anulate procesul-verbal și decizia agentului constatator nu reprezintă unul dintre actele enumerate la art. 6 din aceeași lege.

80. Prevederea art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545, potrivit căreia prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe, stabilește subiectul obligat la reparare în situația în care caracterul ilicit al aplicării amenzii este deja constatat. Această normă nu înlătură însă necesitatea verificării condițiilor de apariție a dreptului la despăgubire și nu transformă orice anulare a amenzii aplicate de agentul constatator într-un temei automat de răspundere.

81. Neîntrunirea condițiilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 nu epuizează însă verificarea juridică a pretenției. Întrucât prejudiciul pretins ar fi fost produs prin actele agentului constatator, Colegiul urmează să examineze distinct dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 384 alin. (2) lit. u) și alin. (3^1) din Codul contravențional.

82. Din interpretarea coroborată a acestor dispoziții rezultă că acordarea despăgubirilor presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: existența unei acțiuni sau inacțiuni a autorității competente să constate contravenția ori să soluționeze cauza; caracterul ilicit al acestei conduite; constatarea caracterului ilicit printr-o hotărâre judecătorească definitivă; existența unui prejudiciu; precum și legătura de cauzalitate dintre conduita ilicită constatată și prejudiciul invocat.

83. Examinarea hotărârii contravenționale este necesară pentru a determina dacă aceasta conține constatări relevante pentru întrunirea condițiilor prevăzute de art.384 alin.(3^1), însă această verificare nu înlătură obligația instanței civile de a examina existența tuturor celorlalte condiții ale răspunderii.

84. Colegiul reține cî hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 28 iunie 2022 și decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023 nu conțin constatări cu privire la inexistența faptelor imputate, lipsa elementelor constitutive ale contravențiilor ori insuficiența probelor administrate pentru stabilirea vinovăției lui Mocanu Serghei.

85. În consecință, hotărârile pronunțate în procesul contravențional nu soluționează chestiunile juridice care fac obiectul prezentului litigiu civil și nu exonerează instanța de obligația de a verifica întrunirea tuturor condițiilor răspunderii civile invocate de reclamant.

86. Chiar presupunând că hotărârile contravenționale pot constitui un element relevant pentru aprecierea legalității conduitei autorității, acestea nu conduc automat la nașterea dreptului la despăgubiri. Reclamantul trebuie să demonstreze și celelalte condiții ale răspunderii, inclusiv existența prejudiciului și raportul de cauzalitate.

87. Colegiul este de acord că anularea procesului-verbal nu demonstrează inexistența faptelor contravenționale și nici nevinovăția apelantului, întrucât instanțele contravenționale nu au examinat și nu au soluționat aceste chestiuni.

88. Argumentul apelantului privind încălcarea prezumției de nevinovăție nu conduce la o altă soluție. Aplicabilitatea art. 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în materia contravențională presupune respectarea garanțiilor specifice unei acuzații în materie penală, însă nu înseamnă că inițierea procedurii, întocmirea procesului-verbal sau aplicarea unei sancțiuni ulterior anulate generează automat dreptul la repararea prejudiciului.

89. Nici referirea la cauza Öztürk împotriva Germaniei nu modifică această concluzie. Jurisprudența invocată privește calificarea autonomă a acuzației drept „penală” în sensul Convenției și aplicabilitatea garanțiilor art. 6, dar nu stabilește că anularea pentru un viciu procedural a actului de sancționare echivalează, prin ea însăși, cu o constatare a caracterului ilicit al acțiunilor autorității sau cu nașterea automată a dreptului la despăgubire.

90. Susținerile potrivit cărora agentul constatator ar fi introdus date false în acte oficiale și și-ar fi depășit atribuțiile nu sunt confirmate de hotărârile pronunțate în procesul contravențional și

nici de alte probe administrate în prezenta cauză. Constatarea nulității procesului-verbal nu poate fi asimilată, fără alte elemente, constatării unei conduite intenționat abuzive sau frauduloase a agentului constatator.

91. În consecință, chiar dacă s-ar admite, exclusiv în scopul argumentării, că hotărârile contravenționale satisfac cerința prevăzută de art.384 alin.(3^1), acțiunea nu poate fi admisă în lipsa probării existenței prejudiciului moral și a raportului de cauzalitate. Or, Colegiul observă că apelantul a invocat în termeni generali stări de disconfort și afectarea drepturilor sale, fără a individualiza consecințe concrete asupra vieții personale, familiale, profesionale sau sociale.

92. Potrivit art.118 CPC, apelantului îi revenea sarcina de a demonstra toate circumstanțele pe care își întemeiază pretenția, inclusiv existența prejudiciului moral și raportul de cauzalitate dintre conduita pretins ilicită și prejudiciul invocat. Hotărârile contravenționale prezentate nu sunt suficiente, prin ele însele, pentru a demonstra aceste condiții.

93. În aceste circumstanțe, Colegiul constată că prima instanță a ajuns la o soluție corectă de respingere a acțiunii înaintate de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratul General al Poliției, intervenienţi accesorii Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Pripa Elena cu privire la repararea prejudiciului moral.

94. Întrucât apelul este respins, Mocanu Serghei nu are calitatea de parte care a avut câștig de cauză în sensul art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, cererea privind compensarea taxei de timbru urmează a fi respinsă.

95. Raportând normele legale incidente la circumstanțele constatate ale cauzei, Colegiul conchide că instanța de fond corect a stabilit netemeinicia pretențiilor înaintate de Mocanu Serghei, prin urmare instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Mocanu Serghei și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Pripa Elena cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat.

96. În conformitate cu art.art.385 alin. (1) lit. a), 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Mocanu Serghei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 20 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocanu Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Pripa Elena cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecător Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Roman Pascari